

۱۵۲۷۱۴۹

IPIECA

راهنمای استقرار

سیستم‌های مدیریت انرژی

ایزو ۱۵۰۰۱

در صنعت نفت و گاز

مترجمین:

مهدی رفتاری

بهزاد آقابابازاده

CEM, CEA, CMVP

سرشناسه	سازمان بین‌المللی استاندارد
	International Organization for Standardization
عنوان و نام پدیدآور	راهنمای استقرار سیستم‌های مدیریت انرژی ایزو ۵۰۰۱ در صنعت نفت و گاز / [سازمان بین‌المللی استاندارد]؛ مترجمین مهدی رفتاری، بهزاد آقاییپازاده.
مشخصات نشر	تهران: شاهر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۸۰ ص: مصور، جدول؛ ۱۷×۱۴ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۵۰۴-۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیب
یادداشت	عنوان اصلی: ISO 50001 energy Guidelines for implementing management systems in the oil and gas industry
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	استاندارد ایزو ۵۰۰۱
نوع	ISO 50001 Standard
موضوع	انرژی -- مصرف -- مدیریت -- استانداردها
موضوع	Standards -- Energy consumption -- Management
موضوع	کنترل کیفی -- استانداردها
موضوع	Quality control -- Standards
موضوع	تجارت و تجارت -- استانداردها
موضوع	Standards -- Petroleum industry and trade
شناسه افزوده	مهدی، ۱۰۵۰ مترجم
شناسه افزوده	آقاییپازاده، بهزاد؛ مترجم
رده بندی کنگره	TS۶/۱۵۶/۲۳
رده بندی دیویی	۵۶۲/۶۵۸
شماره کتابشناسی	۴۷۶۸۴۶۲
ملی	

عنوان کتاب	راهنمای استقرار سیستم‌های مدیریت انرژی ایزو ۵۰۰۱ (در صنعت نفت و گاز)
ترجمه	مهندس مهدی رفتاری - مهندس بهزاد آقاییپازاده
ناشر	شاهر
شمارگان	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	اول، ۱۳۹۶
صفحه‌آرایی	زهرایات
طراح جلد	حامد رفتاری (رشناتیک)
مسئول تولید	حسین چوپدار (رشناتیک)
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۵۰۴-۷-۴
قیمت	۱۲۰۰۰ تومان

فهرست

۱۰	۱. دامنه کاربرد
۱۰	۲. استانداردهای مرجع
۱۰	۳. واژگان و تعاریف
۱۰	۴. الزامات سیستم‌های مدیریت انرژی
۱۱	۱.۴. الزامات عمومی
۱۱	۲.۴. مسئولیت مدیریت
۱۱	۱،۲،۴. مدیریت ارشد
۱۱	۲،۲،۴. نماینده مدیریت
۱۴	۳.۴. خط‌مشی انرژی
۱۷	۴.۱. طرح‌ریزی انرژی
۱۷	۱،۴،۱. کلیات
۱۷	۲،۳،۲. الزامات قانونی و سایر الزامات
۱۷	۱،۴،۴. بازنگری انرژی
۲۲	۳،۴،۴. شاخص‌های عملکرد انرژی
۲۹	۵،۴،۴. خط‌مشی انرژی
	۶،۴،۴. اهداف کلان و خرد انرژی، و برنامه‌های اقدام
۳۰	مدیریت انرژی
۳۱	۵،۴. اجرا و عملیات
۳۱	۱،۵،۴. کلیات
۳۱	۲،۵،۴. صلاحیت، آموزش و آگاه‌سازی
۳۳	۳،۵،۴. ارتباطات
۳۴	۴،۵،۴. مستندسازی
۳۴	۵،۵،۴. کنترل عملیات
۳۴	۶،۵،۴. طراحی
	۷،۵،۴. خرید خدمات انرژی، محصولات، تجهیزات و
۳۶	انرژی
۳۷	۶،۴. بررسی
۳۷	۱،۶،۴. پایش، اندازه‌گیری و تحلیل

- ۲,۶,۴. ارزیابی انطباق با الزامات قانونی و سایر الزامات. ۲۷
- ۳,۶,۴. ممیزی داخلی سیستم مدیریت انرژی ۲۷
- ۴,۶,۴. عدم انطباق ها، اصلاحات و اقدامات اصلاحی و
پیشگیرانه ۲۸
- ۵,۶,۴. کنترل سوابق ۲۸
- ۷,۴. بازنگری مدیریت ۲۹
- ۱,۷,۴. کلیات ۲۹
- ۲,۷,۴. دروندادهای بازنگری مدیریت ۲۹
- ۳,۷,۴. برون دادهای بازنگری مدیریت ۲۹

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

بخورید و بیاشامید [ولی] زیاده‌روی نکنید که او

اسرافکاران را دوست نمی‌دارد

آیه ۳۱، سوره اعراف

پیشگفتار مترجم

سیستم مدیریت انرژی که امروزه در بسیاری از حوزه‌ها از جمله صنعت نفت و گاز کشور، تحت عنوان ایزو ۵۰۰۰۱ شناخته می‌شود، می‌تواند یکی از ملموس‌ترین سیستم‌های مدیریتی در ارتقا بهره‌وری بنگاه‌های اقتصادی به ویژه صنایع انرژی بر محسوب شود. بر خلاف سایر صنایع انرژی بر، صنعت نفت و گاز از ویژگی منحصر به فردی برخوردار است. این صنعت نه تنها یکی از مصرف‌کنندگان بارز حامل‌های انرژی در سبد انرژی کشورها محسوب می‌شود بلکه، تولید کننده حامل‌های انرژی نیز به شمار می‌رود که این امر خود اهمیت مدیریت انرژی در این صنعت را دوچندان می‌نماید. به طوری که در مرداد ماه ۹۴، مه‌دیس بیژن زنگنه وزیر نفت، در اقدامی هوشمندانه دستورالعمل استقرار واحدهای مدیریت و ممیزی انرژی در سطح تمامی شرکت‌ها و واحدهای ذیربط وزارت نفت را طی نامه‌ای به معاونان خود و مدیران عامل شرکت‌های اصلی، مدیران عامل شرکت‌های فرعی تابع و مدیران عامل و روسای واحدهای مستقل ستادی ابلاغ کرد و این ابرسیه فتی‌البار بود برای حرکت به سوی سفری پرفراز و نشیب به سوی ارتقا بهره‌وری انرژی در بزرگترین صنعت کشور.

در همین راستا و با توجه به کمبود منابع و مراجع حثیب فارسی در این حوزه بر آن شدیم، مجموعه حاضر را جهت بهره‌برداری فعالان صنعت نفت و مرتفع کردن این مسیر پر پیچ و خم تا حد ممکن به زبان فارسی گردآوری کرده تا سهمی در استقرار هرچه اثربخش‌تر سیستم‌های مدیریت انرژی در زیرمجموعه‌های این صنعت از جمله صنایع بالادستی، میان‌دستی و پایین‌دستی ایفا نماییم. مجموعه‌ی

حاضر در سال ۲۰۱۳ توسط IPIECA^۱ و OGP^۲ و با هدف کمک به صنعت نفت و گاز در استفاده از تجارب برتر دنیا در راستای استقرار سیستم مدیریت انرژی تدوین شده است. در فصل اول این راهنما، به تفضیل هدف از گردآوری این مجموعه بیان شده است.

امید است مجموعه حاضر بتواند به ارتقا بهره‌وری انرژی در صنعت نفت و گاز و صیانت از منابع طبیعی این مرزوبوم کمکی هرچند کوچک نموده و به عنوان ابزاری مفید در اختیار تمامی زحمتکشان و متخصصان این صنعت در رسیدن به اهداف سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری به ویژه سیاست‌های اصلاح الگوی مصرف و اقتصاد مقاومتی قرار گیرد.

در پایان جا دارد از دوست و همکار ارجمند سرکار خانم سارا ابراهیمیان بابت همکاری صمیمانه در ترجمه این مجموعه کمال تشکر را بجا آوریم.

و من الله التوفیق

بهزاد آقابابازاده

اسفند ۱۳۹۵

1. The global oil and gas industry association for environmental and social issues

2. International Association of Oil & Gas Producers

